

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 stycznia 2020 r.

Pozycja 38

POSTANOWIENIE z dnia 17 lipca 2019 r. Sygn. akt Ts 232/17*

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

- 1) art. 425 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.) w zakresie, w jakim uznaje, że „orzeczeniem sądu I instancji jest postanowienie oskarżyciela publicznego”;
- 2) art. 426 § 1 ustawy określonej w punkcie pierwszym – w zakresie, w jakim „sąd rozpoznający po raz pierwszy środek odwoławczy od orzeczenia oskarżyciela publicznego jest sądem II instancji” z: art. 10 ust. 2; art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2; art. 176 ust. 1 w związku z art. 2; art. 176 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 18 grudnia 2017 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem określonym *in extenso* w komparycji niniejszego postanowienia.

Skargę konstytucyjną wniesiono w związku z następującą sprawą.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w W. II Wydział Karny (dalej: Sąd Rejonowy) z 8 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]) nie uwzględniono zażalenia złożonego przez skarżącego na postanowienie Prokuratury Rejonowej w W. z 14 września 2017 r. (sygn. akt [...]) o „odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień w okresie od 25 do 26 lipca 2017 r. w W. przez funkcjonariusza publicznego, bliżej nieokreślonego sędziego Trybunału Konstytucyjnego, polegającego na odmowie wykonania wniosku o udostępnienie akt sprawy”. W ocenie Sądu Rejonowego czyn nie zawierał znamion czynu zabronionego,

* Postanowieniem z dnia 23 lipca 2019 r. sprostowano oczywistą niedokładność w uzasadnieniu niniejszego postanowienia.

tym bardziej, że skarżący został poinformowany przez p.o. Rzecznika Prasowego Trybunału Konstytucyjnego, iż w celu uzyskania dostępu do akt sprawy lub uzyskania odpisów, kopii lub wyciągów z tych akt, konieczne jest złożenie stosownego wniosku zgodnie z art. 74 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK). W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy stwierdził, że w sprawie nie doszło do popełnienia przestępstwa i brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącego o wszczęciu śledztwa.

Wraz ze skargą konstytucyjną skarżący wniósł o wyłączenie od udziału w rozpoznawaniu skargi wskazanych sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Postanowieniem z 4 października 2018 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił ich wyłączenia, a w przypadku jednego z sędziów, umorzył postępowanie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK. W uzasadnieniu Trybunał pouczył skarżącego, że na to postanowienie nie przysługuje zażalenie. Jednak skarżący, pismem z 22 października 2018 r. (data nadania) wniósł na to postanowienie zażalenie, które Trybunał odrzucił postanowieniem z 27 marca 2019 r. wyjaśniając, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, wniesienie zażalenia na postanowienie Trybunału, od którego zażalenie nie przysługuje, implikuje konieczność odrzucenia takiego środka zaskarżenia. Pismem z 24 kwietnia 2019 r. (data nadania) skarżący wniósł do Trybunału wnioski o skierowanie – na podstawie art. 70 ust. 1 u.o.t.p. TK – „zapytania do Sądu Najwyższego lub pełnego składu Trybunału Konstytucyjnego o wykładnię (...) wskazując, że możliwość dwuinstancyjnego postępowania w zakresie procedowania nad wnioskiem o wyłączenie sędziego jest jedną z podstawowych zasad i gwarancji konstytucyjnych”.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 24 maja 2019 r., skarżący na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK został wezwany do usunięcia następujących braków formalnych skargi. Po pierwsze, do doręczenia odpisu i czterech kopii: pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK) oraz postanowienia Prokuratury Rejonowej w W. z 14 września 2017 r. (sygn. akt [...]; art. 53 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK). Po drugie, do udokumentowania daty doręczenia postanowienia Sądu Rejonowego w W. II Wydział Karny z 8 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]; art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK). I po trzecie, do poinformowania, czy od tego postanowienia wniesiono zwyczajny lub nadzwyczajny środek zaskarżenia, a jeśli tak, to również do doręczenia orzeczeń wydanych w postępowaniach zainicjowanych tymi środkami (art. 53 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK).

Pismem z 7 czerwca 2019 r. (data nadania), skarżący odniósł się do tego wezwania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna. Mając na względzie art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK, Trybunał orzekając zarówno w rozpoznaniu wstępnym jak i merytorycznym, związany jest – co do zasady – zakresem zaskarżenia wskazanym w skardze konstytucyjnej.

2. Przepisy kwestionowane w skardze konstytucyjnej.

2.1. Art. 425 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.; dalej: k.p.k.) stanowi: „Od orzeczenia wydanego w pier-

wszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy”.

Zdaniem skarżącego przepis ten uznaje jakoby „orzeczeniem sądu I instancji jest postanowienie oskarżyciela publicznego”.

2.2. Art. 426 § 1 k.p.k. stanowi: „Od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej”.

W ocenie skarżącego, na podstawie tego przepisu „sąd rozpoznający po raz pierwszy środek odwoławczy od orzeczenia oskarżyciela publicznego jest sądem II instancji”.

3. Pierwszą samodzielną (niezależną) podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu jest nieusunięcie przez skarżącego, reprezentowanego przez radcę prawnego, braków formalnych skargi konstytucyjnej (art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK).

Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK, skarga konstytucyjna powinna zawierać udokumentowanie daty doręczenia wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Jako ostateczne rozstrzygnięcie, o którym mowa w tym przepisie, skarżący wskazał postanowienie Sądu Rejonowego w W. II Wydział Karny z 8 grudnia 2017 r. (sygn. akt [...]); dalej: postanowienie Sądu Rejonowego). Jednak we wniesionej skardze nie udokumentował daty doręczenia tego orzeczenia. Z tego względu, zarządzeniem z 24 maja 2019 r., został wezwany w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK m.in. do usunięcia tego formalnego braku. W odpowiedzi na to zarządzenie, skarżący pismem z 7 czerwca 2019 r. (data nadania) wyjaśnił, że nie posiada dokumentu potwierdzającego datę doręczenia postanowienia Sądu Rejonowego, ponieważ formularz potwierdzenia odbioru ma postać elektroniczną.

Należy więc wyjaśnić, że w celu udokumentowania daty doręczenia postanowienia Sądu Rejonowego, skarżący mógł przedstawić np. potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię (odpis): 1) potwierdzenia odbioru, wydrukowanego na wniosek skarżącego z systemu teleinformatycznego, 2) koperty (zaopatrzonej m.in. w numer przesyłki), w której otrzymał od sądu treść tego orzeczenia, lub 3) jakichkolwiek innych stosownych dokumentów, potwierdzających datę tego doręczenia.

Termin usunięcia tego braku przypadał na 31 maja 2019 r. Brak ten nie został w żaden sposób usunięty w wyznaczonym terminie, co na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK implikuje konieczność odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

4. Drugą podstawą odmowy jest stwierdzenie, że badana skarga konstytucyjna nie spełnia, określonego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK, wymogu określenia sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego w sprawie zakończonej wydaniem ostatecznego rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

W ocenie skarżącego, w sprawie objętej wniesioną skargą doszło do przekroczenia uprawnień przez bliżej nieokreślonego sędziego Trybunału Konstytucyjnego, polegającego na odmowie wykonania wniosku skarżącego o udostępnienie akt sprawy. Jednak z treści postanowienia Sądu Rejonowego oraz postanowienia Prokuratury Rejonowej wynika, że złożone przez skarżącego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa „jawi się jako bezprzedmiotowe”, a jego twierdzenia „nie znajdują zupełnie odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodnym” (s. 3 postanowienia Prokuratury Rejonowej), gdyż skarżący – wbrew swym twierdzeniom – miał zapewnione prawo dostępu do akt sprawy lub uzyskania odpisów, kopii lub wyciągów z tych akt – pod warunkiem złożenia stosownego wniosku zgodnie z art. 74 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, o czym został poinformowany stosownym pismem p.o. Rzecznika Prasowego Trybunału Konstytucyjnego.

Jak wynika z akt sprawy, skarżący „upatruje naruszenie swoich praw w odmowie wykonania wniosku o udostępnienie wyciągu z akt postępowania” (s. 3 postanowienia Prokuratury Rejonowej). W sprawie objętej wniesioną skargą, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie został on więc pozbawiony dostępu do akt postępowania, lecz dostęp ten, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (art. 74 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK), uwarunkowano jedynie od wniesienia przez skarżącego stosownego wniosku.

Jak wynika z uzasadnienia ostatecznego orzeczenia (treścią którego Trybunał – oceniając sposób naruszenia – jest związany), zostało ono wydane w oparciu o inne okoliczności, niż te wskazane w badanej skardze. W takim stanie rzeczy, przesłanka określona w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK nie może zostać uznana za spełnioną (zob. postanowienie TK z 22 maja 2018 r., sygn. Ts 27/17, OTK ZU B/2018, poz. 119). Mając bowiem na uwadze charakter skargi konstytucyjnej, wynikający z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz zasadę skargowości w postępowaniu przed Trybunałem (art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK), powinnością skarżącego jest wykazanie relewantnego związku pomiędzy kwestionowaną normą, naruszonym podmiotowym prawem konstytucyjnym skarżącego oraz sposobem, w jaki norma ta naruszyła to prawo. Ponieważ, wobec powyższych rozbieżności, związek ten nie wynika z treści badanej skargi oraz ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie, to skarga ta nie spełnia wymogu określonego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK (zob. postanowienie TK z 16 lipca 2018 r., sygn. Ts 212/17, OTK ZU B/2018, poz. 169).

5. Wobec złożonego przez skarżącego pisma procesowego z 24 kwietnia 2019 r. (data nadania) w sprawie skierowania – na podstawie art. 70 ust. 1 u.o.t.p. TK – „zapytania do Sądu Najwyższego lub pełnego składu Trybunału Konstytucyjnego o wykładnię (...) wskazując, że możliwość dwuinstancyjnego postępowania w zakresie procedowania nad wnioskiem o wyłączenie sędziego jest jedną z podstawowych zasad i gwarancji konstytucyjnych”, Trybunał Konstytucyjny wyjaśnia skarżącemu, że brak jest podstaw do rozpoznania tego żądania. Dotyczy ono bowiem postępowania prawomocnie zakończonego, które zainicjowane zostało wnioskiem skarżącego o wyłączenie sędziów Trybunału. Rozpoznawanie kolejnych wniosków skarżącego dotyczących postępowania prawomocnie zakończonego jest bowiem niedopuszczalne.

6. W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania badanej skardze dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK, gdyż skarga ta nie spełnia wymogu określonego w art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK i brak ten nie został przez skarżącego usunięty (art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK) oraz na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, ponieważ skarga nie spełnia wymogu określonego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.